

Forliget på akkordområdet

I forbindelse med "Elektrikeroverenskomstens" fornyelse i år 2000 blev der indgået en aftale mellem parterne om at undersøge, hvordan lønsystemerne og herunder landspriskuranterne påvirker produktiviteten i byggeriet.

Opgaven blev overdraget til det rådgivende ingeniørfirma NIRAS, som kort før jul præsenterede organisationerne for den første rapport i el-branchen, som omhandler disse spørgsmål.

Rapporten er delt i to dele, hvor den første del koncentrerer sig mere generelt omkring produktiviteten i det samlede byggeri og de fag, som indgår i processen, medens den anden del beskæftiger sig med el-branchens indsats og muligheder for en øget produktivitet.

Den samlede rapport tager sit udgangspunkt i en produktionsmetode, som kaldes "trimmet byggeri".

Med henvisning til artiklen "Lad folkene komme til" vil jeg her beskrive, hvilken rolle NIRAS' rapport omkring "Udvikling af akkordsystemer i Elektrikeroverenskomsten" fik i forbindelse med forliget omkring denne overenskomst.

I forbundet fandt vi, at rapporten indeholdt nogle absolut fornuftige betragtninger, hvor især muligheden for at øge vor fortjeneste var en drivkraft.

Samtidig måtte vi erkende, at der var nogle helt synlige forhindringer for at samle dette guld op. Her skal nævnes:

1. "Trimmet byggeri" bygger på den forudsætning, at samtlige faggrupper indgår i denne organisationsform. En sådan ændring kan vi naturligvis ikke skabe ved vore overenskomstforhandlinger på el-området.
2. "Trimmet Byggeri" forudsætter en massiv ændring af ledelsesformen, hvor vægten er lagt på, at dem, der fysisk skal udføre opgaven, også overdrages den nødvendige indflydelse på organisering af arbejdet helt fra planlægningen af byggeriet. Det er faktisk et opgør med ledelsesretten, hvad vi naturligvis gerne vil medvirke til, men vi tror ikke på, at vore arbejdsgivere vil give en sådan indrømmelse.
3. "Trimmet byggeri" forudsætter, at der sker en deling af gevinsten ved produktivitetsforøgelse, som bl.a. vil være afhængig af, at firmaet letter arbejdet ved f.eks. at udlevere det rigtige værktøj og andet materiel – de mest hensigtsmæssige materialer leveret til tiden, og hvor de skal bruges – rettidige tegninger osv.

Samtidig skal man øge interessen for at arbejde på akkord ved at skabe et sikkerhedsnet omkring en garanteret mindstebetaling, og for at fastholde det nødvendige incitament må der ikke lægges loft over fortjenesterne.

Vore beregninger viste, at der indbygget i systemet var et loft, som lå så lavt, at mange ville ramme loftet, inden vi igangsatte et sådant lønsystem.

4. "Trimmet byggeri" forudsætter en helt ny tidsstuderet priskurant, som det naturligvis vil tage nogen tid at udarbejde. ELFO krævede, at vor nuværende priskurant skulle aflives, inden man gik i gang med at udvikle en ny priskurant. I den mellemliggende periode måtte priserne fastsættes individuelt ude i virksomhederne. Den videre diskussion af dette for os uspiselige forslag afslørede, at ELFO gik efter en ændring, som indebar følgende:

- A. Afskaffelse af vor priskurant
- B. Afskaffelse af vor akkordret
- C. Indførelse af projektløn

Såfremt man ikke kunne finde en løsning, ville ELFO udsulte vor priskurant for at nå deres mål.

Sådan var situationen, da vi mødtes den 6. februar 2004.

For os stod det klart, at vi måtte sikre en løsning, som indebar en regulering af vor priskurant, ellers ville vi svække hele løndannelsen i vort fag. Samtidig måtte vi kalkulere med, at hvis vi blev omfattet af et mæglingsforslag, så kunne vi i lighed med resultatet i 1995 se frem til et stort nul. Os bekendt har en regulering af priskuranter aldrig indgået i et mæglingsforslag.

Den endelige løsning på denne gordiske knude blev:

1. Lanspriskuranten forhøjes med:

1. juli 2004	+ 2,5%
1. juli 2005	+ 2,4%
1. juli 2006	+ 2,4%

2. Der indføres et sikkerhedsnet i bunden af akkordsystemet, som betyder, at alle mindst vil få sin personlige timeløn ved akkordarbejde opmålt efter Landspriskuranten, dog max:

1. juli 2004 til 30. juni 2005	kr. 134,25 pr. time
1. juli 2005 til 30. juni 2006	kr. 137,63 pr. time
1. juli 2006	kr. 141,00 pr. time

3. Der indføres et fordelingssystem mellem elektrikerens og firmaets, som indebærer:

Firmaet modregner 12,5% af indtjeningen på akkorder opmålt efter Landspriskuranten inden for følgende indtægtsintervaller:

1. juli 2004 til 30. juni 2005	fra kr. 179,00 til kr. 201,38 pr. time
1. juli 2005 til 30. juni 2006	fra kr. 183,50 til kr. 205,88 pr. time
1. juli 2006	fra kr. 188,00 til kr. 210,38 pr. time

Omregnet svarer det til en modregning på mellem kr. 0,00 og kr. 2,80 pr. time.

4. Mellem følgende indtægtsintervaller på akkorder opmålt efter Landspriskuranten modregner firmaet 25% af indtjeningen:

1. juli 2004 til 30. juni 2005	fra kr. 201,38 til kr. 223,26 pr. time
1. juli 2005 til 30. juni 2006	fra kr. 205,88 til kr. 227,76 pr. time
1. juli 2006	fra kr. 210,38 til kr. 232,26 pr. time

Omregnet svarer det til en modregning på mellem kr. 0,00 og kr. 5,47, som skal tillægges beløbet på kr. 2,80 pr. time, jævnfør pkt. 3.

5. Over de i punkt 4 nævnte højeste beløb opmålt efter Landspriskuranten modregnes 25% af indtjeningen.

EKSEMPLER:

A. Landsgennemsnittet på akkord: ca. kr. 173,00:

År	Uden regulering	Med regulering	Modregning	Resultat
2003	Kr. 173,00			
2004	Kr. 173,00	Kr. 177,33	Kr. 0,00	+ Kr. 4,33 pr. time
2005	Kr. 173,00	Kr. 181,58	Kr. 0,00	+ Kr. 8,58 pr. time
2006	Kr. 173,00	Kr. 185,94	Kr. 0,00	+ Kr. 12,94 pr. time

Ovennævnte eksempel betyder, at der sammenlagt over 3 år sker en indtægtsforøgelse på kr. 49.733, svarende til en gennemsnitlig forhøjelse af timelønnen på kr. 8,62 eller i snit en forhøjelse på 4,98% pr. time.

Eksempler på andre løntrin opmålt efter Landspriskuranten.

År	2003	2,5%	2,4%	2,4%	Fradrag			Forhøjelse pr. time			Gns. over 3 år pr. time	
		2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006	Kr.	%
Kr.	180,-	184,50	188,93	193,46	0,68	0,68	0,68	3,82	8,83	12,78	8,48	4,7
Kr.	190,-	194,75	199,42	204,21	1,97	1,98	1,03	2,78	7,44	12,18	7,47	3,9
Kr.	200,-	205,00	209,92	214,96	3,70	3,81	3,95	1,30	6,11	8,85	5,42	2,7
Kr.	210,-	215,25	220,42	225,71	6,27	6,44	6,63	-1,02	3,98	9,08	4,01	1,9
Kr.	220,-	225,50	230,91	236,45	9,11	9,45	9,84	-3,61	1,46	6,61	1,49	0,7

Eksemplerne viser, at det er de højeste fortjenester, som får den mindste stigning, medens forliget indeholder stigende forhøjelser jo nærmere timelønnen er på landsgennemsnittet, eller sagt med andre ord – et socialt ansvarligt forlig på akkordområdet, som sikrer, at langt de fleste kan se frem til en pæn reallønssstigning.

Det samlede forlig indeholder ud over Landspriskurantens reguleringer forbedringer, som er beregnet til ca. 1% pr. år.

Erik Andersson